

Ditlevsen, Tove,
Der bor en ung pige i mig,
som ikke vil dø,
Digt i udvalg ved Olga Ravn,
Gyldendal 2017

Digtene er fra Kvindesind, 1955

ADVARSEL

Du elsker mig? Så skal du også kende
mit underlige hjertes sære spil,
for det kan bare drømme, ikke brænde
af længsel efter noget, der er til.

Det leder dig ad dunkle, øde stier,
som river dig til blods på vilde hegn.

Det synger tungt af tabte melodier
og elsker bare nattens storm og regn –

og blir du hos mig, lukkes det og tvinger
dig stadig længre bort fra sti og vej;
det kan kun flagre dumt og uden vinger,
og det gør ondt at kende det som jeg.

DER BOR EN UNG PIGE –

Der bor en ung pige i mig, som ikke vil dø,
hun er ikke længere mig, og jeg ikke hende,
men hun stirrer på mig fra spejlet, i øjnenes sø,
som søger hun noget, hun ikke mere kan finde.

Hun har ikke andre i verden at spørge end mig:
hvor er mine drømme? og hvor er min tyveårs glæde?
Hvor er de uskyldige smil, den alvorlige leg?
Hvordan er mit pund forvaltet i årenes kæde?

Jeg prøver at fange det blege og lysende blik,
jeg prøver at holde den spørgende stemme tilbage,
og hører i hjertet en mild og bedrøvet musik,
en regnvejrstone af sagte dryppende klage.

„Din drøm var skrøbelig barn og dømt til at dø,
din renhed blev mindre ren af de ting du lærte –
mod stenbroen faldt dine fine og frugtbare frø
en aften, da virkeligheden brød ind i dit hjerte.

Du havde en pigelig drøm om et barn og en mand,
og du fik, hvad du pegede på, men var stadig alene,
så blev du tilbage i barndommens undrende land,
mens jeg går omkring og er til i en verden af stene.

Og det er din styrke og trøst, at du ikke er død,
men lever et sted som en spinkel og vigende skygge,
endskønt jeg har solgt dine drømme for hus og for brød,
og trukket dig ned i en smerte, der minder om lykke.

Og der er *min* frelse, at jeg kan fornemme din røst
som bølgeslag i mit blods tungsindige vandring –
du er mit forsvar, min uro og dybeste trøst,
bestandig og god gennem årenes liv og forandring.“

Der bor en ung pige i mig, der ikke kan dø,
før jeg selv blir træt af at tro, jeg engang var hende,
hun stirrer imod mig fra spejlet, i øjnenes sø,
efter noget, der altfor ofte er svært at finde.

UNGE PIGER

Endnu ikke voksne og endnu ikke mødre,
endnu ikke bundet, og endnu mindre fri,
fanget i et hjertes uroligt-bange længsel
flagrer de vor mørke og tunge vej forbi.

Sorgløst lyser luften af latter hvor de vandrer,
blæsten leger kåd med det lette, lyse hår,
solen sætter tegn på de hvide barnehænder,
skønne som de længsler de ikke selv forstår.

Endnu halvt i drømme de spinkle pigehænder
søger utålmodigt den lille lykkes havn –
lykken er to øjne, der møder dem en morgen,
lykken er en stemme, et væsen og et navn.

Lille, blege lykke – den store ser de ikke,
fordi den lever i dem som børn de aldrig får.

Strejfer den dem flygtigt med sine hvide vinger
den trænger aldrig gennem den lille lykkes skår.

Stakkels sommerfugle, der længes efter døden
og næppe kender livet der blinder sans og sind –
lænkerne, der synes så attråværdigt fjerne,
skal knuse drømmens skygger, der kysser mund og kind.

DEN NYE EJER

Nu er han gået, og mit sind er tømt
for gamle klager og forslidte ord –
det hele er kun noget vi har drømt,
og der gror ingen tanker i dets spor.

Uværdigt var det liv vi førte her,
huvslidt af vanens lille grå tyrann,
vi vidste begge, vi var bedre værd,
men hang dog sammen uden mål og plan,

indtil vi ikke mere var istand
til skænderi – da hver en sårbar plet
lå blottet som en nerve i en tand,
og det at skilles kun var altfor let.

Nu er han gået, og et nederlag
er fuldbragt og forsejlet og gemt ned
– og alle stjerner synker mod en dag,
der venter mig med ubrudt ensomhed.

Jeg savner ingenting, men denne nat
begræder jeg, at der er intet savn:
jeg er en bolig, nogen har forladt,
snart hviker jeg den nye ejers navn.

SOVENDE PIGE

Hvad nytter det, jeg knæler
og græder med min kind mod din,
nu er du søvnens pige
og ikke mere min.

Hvad hjælper det, jeg stryger
dit lange og dit lyse hår. –
Hvad ved jeg om de tanker,
der bag din pande går.

Måske vil onde drømme
slå noget fint og smukt ihjel
og trække slim igennem
din værgeløse sjæl.

Måske har natten båret
dig tusind mile bort fra mig,
men jeg er helt alene
og længes efter dig.

Du sover blid og barnlig
og skælver lidt i søvnens favn,
jeg bøjer mig imod dig
og kalder dig ved navn.

Og mørkets skygger svinder,
min mund er ked og søger din.
Du strækker dig og smiler,
og du er atter min.

GENKENDELSE

Vi sad på bunden af natten,
endnu var det nætternes tid,
og tid for dybsindig tale
og larmende spiritusvid.

Vinen sank i de mørke
flasker og gyldne glas,
vi ordnede store problemer
og satte hver ting på plads.

Rusen steg i vort hjerte,
og venskabsløfter blev lagt,
flager af gamle minder
faldt af vor fortids dragt.

Ungdommens dans mellem stjerner
– for nu var det mindernes tid –
udenfor brændte en vårnat
jomfrueligt ren og blid.

Vi sad på bunden af natten
og var hinanden så nær;
da så jeg, for jeg var værtinde,
dit ansigts fortabte skær.

Og jeg kendte dets stumme forladthed,
dets fjerne og bange smil,
som når man af vanvare spejler
sit ansigt i streng profil.

Du vendte dig om og så mig
i øjnene et sekund –
da vidste jeg, en eller anden
havde gjort dig ubodelig ondt.

Og for dig var der intet tilbage
af minder, undtagen ét;
det brændte som ild i dit hjerte,
uoverstået og hedt.

Vi sad på bunden af natten,
på bunden af al fortræd,
dér vandred en sorg forbi os
og tog al vor forløsning med.

Tavse forstod vi hinanden –
med løvfald i øjne og hår
hørte vi mændene tale
om svunden og oplevet vår.

Men selv var vi bare et stadium,
en gennemvandret egn,
opbrugt og overstået,
og faldet som høstlig regn.

VINTERNAT

Jeg vil dø en vinternat som denne,
hvor den blide sne er tavs som stjernefug,
og den hvide jord, der hviler kold og smuk,
aldrig mer skal glide mig af hænde.

Når jeg er så lydhør som i denne
nat, hvor jordens store hjerte slår,
og jeg aner det jeg aldrig når
i en drøm, der synes uden ende.

Jeg vil dø mens tusind snekrystaller
svæbt i dunkelhvide månestråler går
gennem mine fingre og mit hår,
skælvende hver gang en stjerne falder.

Ikke denne nat hvor livet kalder
og har skønne klange i sin stemme,
hvor min lille sorg er let at glemme,
som mån glemmer stjernerne, der falder.

Men en anden nat mit hjerte aner
svagt som skyggerne bag skovens grene,
hvor min trætte sjæl er mere ene
end de fjerne kløders tavse baner.

Da er intet før og intet efter;
jeg vil bede månen om at lyse,
for jeg er så bange for at fryse,
og jeg ejer ikke mange kræfter.

BØRNEBESØG

Jeg frygter børnenes øjne,
de hviler altid på mig,
som gør de stille et regnskab op,
de ikke er sig bevidst.

Imens jeg selv forvandles,
vendt imod andre egne,
afhængig af mennesker og af ting,
som børnene ikke ser –

glider jeg ind i et mønster,
hvis tråde dagligt væves
af handlinger og af tonefald,
jeg næppe selv ved af.

Øjnene samler forråd
til kommende års erindring,
mit ansigt står i dyb af lys,
som spejlet i blæsende vand.

Jeg frygter børnenes øjne,
jeg elsker dem højt og sørger
ved tanken om mine forældres liv,
som barnet aldrig så.

FAMILIEN

Familien
formerer sig voldsomt.

Den færdes
klumpvis
og viger
principielt
ikke fra hinanden.

Den ved alting.
Den misbilliger.
Den er fornærmet.
Den beslaglægger
alle helligdage.

Din datters
svigerforældre
har givet
dyreste gaver
end du.

Telefonen gløder
hver formiddag.

Ingen fremmed
ville vælge sig
ind på dig
som din svigerindes
søster
der kigger ind

SKOLEBØRNE

De traver snublende, i spredte hære,
igennem al slags vej, på dagens bund,
bestandig små, altid for sent på færd,
med mælkeskæg om deres nattemund.

Du kender dem på deres alvorsblikke,
på søvnens em, der står i deres hår,
og de har altid travlt og ser dig ikke:
du er en årstid, som de aldrig når.

De grubler på et mystisk regnestykke,
de hærges af en fedtplet på en bog –
og venter sig så altfor megen lykke
af det at blive barndomsfri og klog.

Ved synet af dem husker du, hvor ene
du var i fjerne morgners tidløshed,
mens alle blomster sov på deres grene,
og voksne folks gardin var rullet ned.

Din smalle seng, og lampens matte pære,
dit legekambers lugt af fattigdom;
altid for lille, altfor sent på færd,
og fuld af sorg, du aldrig talte om.

BØRN

Mit hjerte elsker alle de umuligste børn,
de som ingen holder af og ingen kan forstå.
Lyvebørn og sjælebørn og løftebryderbørn,
de børn som alle voksne folk er meget vrede på.

Mit hjerte ynder ikke disse pyntehavebørn,
der står i bed og intet ved om synd og bittert savn.
De børn som voksne holder af og klipper pænt i form,
og som med ren samvittighed tør nævne Gud ved navn.

Den kender mest til kærlighed som aldrig mødte den.
Om dyden ved den lastefulde mer end nogen tror.
Mit hjerte hader pæne voksnes bækkeklippesaks,
Det er på vilde buske verdens sjældne blomster gror.

JALOUSI

Spørger du, hvorfor jeg sidder
med en skygge over panden,
helt alene denne aften?
Ak, han danser med en anden.

Ser du ikke, hvor han smiler
blidt forløst og ungt til hende?
Sådan har jeg aldrig set ham
smile til en anden kvinde.

Sådan er hans nøgne ansigt,
når han ligger ved min side,
og jeg trode det var noget,
jeg alene måtte vide.

Sådan brændte i hans øjne
denne sjældne, blide varme,
når han sagte hvisked til mig,
hvilende i mine arme.

Om hans smukke mund har mine
læber tegnet hemmelige
spor, jeg aldrig så ham blotte
før for nogen anden pige.

Derfor sidder jeg alene
med en smerte over panden,
for min elskede har glemt mig,
og han danser med en anden.

DU SPØRGER

Du spørger undrende, hvorfor jeg græder
i dette næsten hellige minut,
hvor vi har genopvækket glemte glæder,
og sjælens tunge ensomhed er brudt.

Med barnets sunde fred i dine lemmer,
og blikket fyldt af midlertidig ro,
er du for mig en lykkelig, der glemmer
et par sekunder, at vi dog er to.

Og du vil nærme dig med gode hænder,
med kys og ord, der ikke trøster mig –
jeg bærer på en sorg, du ikke kender,
jeg græder kun, fordi jeg elsker dig.

REGN

Nu skylles birkens hjerteblade rene
for gammel sol og sommerdages støv –
dengang da månen hang i nætter sene
og brændte køligt gennem febergrene,
mens vinden raslede i det tørre løv.

Ak, disse nætter, mættede med drømme
og kærtegnsbåde ord af leg og lyst.

Dér hang de, gemt i støvet, alle ømme,
forliste løfter der i våde strømme
nu driver imod intethedens kyst.

Den tankeløse by får blanke blikke
og drømmer i den aftensvale vind.

De gule markers tørst forstår den ikke,
men sten og mennesker kan også drikke
og ånde høstens sene sødme ind.

Så fald da, spinkle dråber, mod vort hjerte
med duft af sommer fra de våde hegn,
befriende som overstået smerte –
nu løsnes drøm og tungsind, og da er det
som alt ondt brister med den gode regn.

DEN NIENDE MÅNED

Det er i den niende måned, verden
venter i lydhør vågen –
højtideligt træder de fromme stjerner
frem af septembertågen.

Henover havens og skovenes træer
går månen så høstligt svanger,
påkaldt af ensomme menneskehjerters
usete længsel og anger.

Bladene falder, og æblerne falder
fra alle betyngede grene,
dugdråber falder som gråd fra et væsen,
der føler sig bange og ene.

Ude i rummet trædes den store
vugge på lydløse gænger,
til en efter en de ufødte vågner
og ikke kan sove længer.

Så falder de også, som æblerne falder
blandt alle de faldende blade,
til moderhertet, der ømt betyngtet,
sanker sin høst i lade.